

לולב וערבה פרק רביעי סוכה

מו.

עין משפט גזר מצוה

מד א ב מיי פ"ו מהל' סוכה הלכה יג סמג עשין מג טושי"ט א"ח סי' מרסח סעיף א':
 מה ג מיי פ"ט מהל' שבת הלכה כג סמג עשין נט טושי"ט א"ח סי' תל סעיף ז':
 מה ד מיי פ"ו מהלכות מנה הלכה א סמג עשין מ טושי"ט א"ח סי' תשע סעיף ז':

רבינו חננאל
 ובחר הכי פסקין והלכתא מיתב יתבינן כולי וימא כסוכה, ברוכי לא מברכינן לישב בסוכה כשאר הימים. אמר ר' יוחנן או שהחינו בשמיני של חג, שהרי חלוק משאר הימים בני דברים, כי בשבעת ימי החג חייב לישב בסוכה, ולגטויל לולב, ולגטויל המיט, מה שאין כן בשמיני, לפיכך רגל אחר חשוב וצריך לומר בו זמן, ואין אומ' זמן בשביעי של פסח, ואם תאמר גם שביעי של פסח חלוק באכילת מצה, שביים שביעי אין חובה עליו לאכול מצה, התם בפסח אינו חלוק, מיום הראשון חובה וזוהי לילה הראשון, ויום שביעי מיום ששי אינו חלוק, מיום הראשון חלוק, והוא לפני פניו אבל בסוכה שמיני חלוק מיום שביעי הוא לפניו, ובשביעי חייב ובשמיני אינו חייב, לימא הא מנחתא סמייעא לר' יוחנן, דתניא הפרים והאילים והכבשים מעבבין כו', עד אמר להן שמיני רגל בפני עצמו הוא, שכשם שבבעת ימים החג טעונין קרבן שיר ברכה ולינה, ואף שמיני טעון קרבן שיר ברכה ולינה.

מיתב כו"ע עלמא לא פליגי דיתבינן, כלולב לא רלו לתקן כלל שיטלנו הלולב מספק לפי שהוא י"ט ומוקצה לטלטול ומינכר' למילתיה שנוהג צו מנהג חול אלכל סוכה פעמים סוכתו עריבה עליו אוכל זה אפי' צי"ע: **גמירי דמאפר קאתו**, צאין מן האפר שזהמותרין רועות שם ולא ישבו בסוכה כל ימי החג ואע"ג דאמרין^(א) סוכת רועים לא היה להם:

הכא כתיב כמשפט, צוולוה כתיב כמשפט והאי כתיב כתיב כמשפט ואין זה כענין האחרים דרצ פפא דלמר צוולוה כתיב פריס וצבאי כתיב פר דקאי אשמיני וכן אהיה דר"ג בר יצחק אלכל לרצ אשי אשביעי קאי דכתיב ציה כמשפט לפי שהוא סוף הרגל וגמר החג ככז רחמנא כמשפט לומר לך זהו משפט של ששה ואין שמיני הצא אחריו כמשפט זה לומר לך כמשפט: **שיר**, פירש צקונט' לא פי' מהו שיר של שמיני וצמקת סופריס^(ב) משמע שהיו אומרים צבית הנקטת נמננא על השמיני ושם כמו כן היו אומרים הלויים צבית המקדש וכן משמע צירושלמי: **ל"נה**, לזון לילה של מוצאי י"ט ראשון^(ג) דגמרינן מפסח דכתיב (דברים טו) ופנית צבוקר והלכת לאהליך ואי אפשר לומר והלכת לאהליך אלל צחולו של מועד דציוס טוז חייב צראית פייט צנועה אלל לצוקרו של מוצאי י"ט קאמר והא לא קשיא ליה לניה כל שצעה מי איכא דפשיטא ליה דאיכא דמי שלא הציא חגיגה יוס ראשון והציא בלחד הימים צריך לזון לילה שאחריו אלכל אזמן קשיא ליה ללא אסיק אדעתיה אס לא אמרו דראשונה שיאמרו צבני ועוד משום כוס ואי"מ ותפיקה לוי משום דטעון לניה משום שלמי שמה דאיכא כל שמה דתנן (לעיל דף מ:): ההלל והשמחה כל שמה ואפי' צבאר ימות השנה אס הביא קרבן טעון לינת לילה דתני' צכפרי (פרשת ראה) ופנית צבקר והלכת לאהליך למלמד שטעונין לניה כלומר כל הצומים דומיא דפסח אין לי אלל אלו בלצד מנין לרבות עופות ומנחות ועצים ולצונה שנאמר ופנית כל פירות שאתה פונה מן הצקר ואיך [וצפסח] שני פליגי תנאי צשמעתין וצפרק מי

לברוכי למ"ד שביעי לסוכה ברוכי נמי מברכינן למ"ד שמיני לזה ולזה ברוכי לא מברכינן אמר רב יוסף נקוט דר' יוחנן בידך דרב הונא בר ביזנא וכל גדולי הדור איקלעו בסוכה בשמיני ספק שביעי מיתב הווי יתבי ברוכי לא ברוכי ודלמא סבירא להו כמ"ד כיון שבידך יו"ט ראשון שוב אינו מברך גמירי דמאפר אתו איכא דאמרי ברוכי כולי עלמא לא פליגי דלא מברכינן כי פליגי למיתב למ"ד^(ה) שבעה לסוכה מיתב יתבינן ולמ"ד שמיני לזה ולזה מיתב נמי לא יתבינן אמר רב יוסף נקוט דר' יוחנן בידך דמרא דשמעת' מני רב יהודה בריה דרב שמואל בר שילת ובשמיני ספק שביעי לבר מסוכה יתבי והלכתא מיתב יתבינן ברוכי לא מברכינן אמר ר' יוחנן אומרים זמן בשמיני של חג ואין אומרים זמן בשביעי של פסח וא"ר לוי בר חמא ואיתימא ר' חמא בר הנינא תדע שהרי חלוק בג' דברים בסוכה ולולב וניסוך המים ולרבי יהודה דאמר^(ו) בלוג היה מנסך כל שמונה הרי חלוק בג' דברים אי המצי שביעי של פסח נמי הרי חלוק באכילת מצה דאמר שר לילה ראשונה חובה מבאן ואילך רשות הכי השתא התם מליילה חלוק מיום אינו חלוק הכא אפילו מיום נמי חלוק רבינא אמר זה חלוק משלפניו וזה חלוק משלפני פניו^(ז) (אמר רב פפא) הכא כתיב פר התם כתיב פרים רב נחמן בר יצחק אמר הכא כתיב ביום התם כתיב ובויום רב אשי אמר

הכא כתיב וכמשפט התם כתיב^ב כמשפט לימא מסייע ליה הפרים האילים והכבשים מעבבין זה את זה ורבי יהודה אומר פרים אין מעבבין זה את זה שהרי מתמעטין והולכין אמרו לו והלא כולן מתמעטין והולכין בשמיני אמר להן^ז שמיני רגל בפני עצמו הוא שכשם שבבעת ימי החג טעונין קרבן ושיר וברכה ולינה אף שמיני טעון קרבן ושיר וברכה ולינה מאי

שהיה טמא (פסחים ט: וס) וצכפרי מפרש טעמא דמ"ד טעון לניה דהרי הוא כענין ולצונה וי"ל דמשכחת דלא מיימי קרבן ציוס שצא לירושלים כגון דשלח שלמיו מאתמול דנאכלין לשני ימים ועוד דצפ"ק דחגיגה (דף טו. וס) תניא ושמתה צבקר לרבות כל מיני שמחות לשמחה ואמרין צפסחים פרק אלו דברים (דף ע"א) אפי' צכסות נקיה ויין יסן וצבעין אחר לא משכחת לה שמחת שמה כשחל יוס ראשון להיות צצבת משום דבעין צביחה צצעת שמחה וכי האי גונא אשכחן צירושלמי צפרק שני דציוכרים דתנן וטעונין לניה לא"ר יונתן צצאין עמהן קרבן אלכל יש עמהן קרבן צלא כן טעונין לניה מחמת הקרבן וצפ' דס חטאת (צבחים דף טז. וס) משמע קצת דטעונין לניה כל צצעת ימי הפסח שכולן חשובין כלילה אחת גבי הא דתנן ר"ט אומר אס צישל צכלי מתחילת הרגל יצשל צו כל הרגל ואמרין צגמרא מ"ט דר"ט א"ר יצחק דלמר קרא ופנית צבקר והלכת לאהליך הכמוז עשאן כולן צקר אחר ואע"ג דלא קיימא מסקנא הכי דפרין עלה וכי אין פיגול צרגל וכי אין נותר

ציוס ראשון והציא בלחד מן הימים צריך לזון לילה שללחציו: מאי

(א) [לקמן מה:] [מענין ג, א.] (ב) [לעיל ח:] פסחים קכ.] (ג) [ליל רב פפא אמר.] (ד) [לקמן מה:] חגיגה ז. ר"ה ד: יומא ג, א.] (ה) [עמ"ש רש"י ר"ה ד: צכס מס' סופריס.] (ו) ע"י רש"י, א, (לעיל ח:). (ז) [פ"ט ורש"י צעממו צ"ה ד: הביא דמ"ק].

תורה אור השלם

1. מנהגים ונספחים לפי לאלו ולכבשים במספרם בפשט: במדבר כז לו 2. ונחמתי ונספחים לפי לאלו ולכבשים במספרם במשפט: במדבר כז לו

הגרות הב"ח

(א) גמ' למחן דלמר שביעי לסוכה מיתב: (ב) תוס' ד"ה לניה כו' יוס טוז ראשון בירושלים דגמרינן:

מוסף רש"י

מבאן ואילך רשות. אס רזה יול לאכול שר צלא להם או להשתנות (פסחים קכ.) דהכי ליפני לה צפ' כתיב דפסחים (טו) שמת ימים תאכל מנות וציוס השביעי עשרת, מה שביעי שמת אף שמה רשות, לפי שהשביעי צכל צבעת ימים תאכל מנות היה ואל מן הכלל ללמד שאכילת מנות האמור צו אינו חובה, אלל אס צבת לאכול מה אכילתך מנה ולא חמק, ולא ללמד על עצמו יאל אלל ללמד על הכלל כולי יאל (עיר כו.).